

PROGRAMACIÓN DOCENTE DE PEDAGOXÍA E DIDÁCTICA DA COMPOSICIÓN
CONSERVATORIO SUPERIOR DE MÚSICA DE A CORUÑA
TÍTULO SUPERIOR DE MÚSICA (ENSINANZAS REGULADAS POLO DECRETO 163/2015)

1. IDENTIFICACIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN										
DISCIPLINA: Pedagogía e didáctica da composición										
ESPECIALIDADE:	Composición				ITINERARIOS:	Composición				
CARÁCTER:	Disciplina de formación básica				TIPO DE CLASE:	Colectiva				
DEPARTAMENTO:	Composición				XEFE DE DPTO.:	Mª Paz Pita Vázquez				
CURSOS	1º curso	2º curso	3º curso	4º curso	COORDINADOR/A DA DISCIPLINA:	Manuel Andrés Varela Sanjurjo				
CUADRIMESTRES	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase semanais:	1
ECTS/CUAD.							3		Observacións:	
DOCENTES:	NOME E APELIDOS				EMAIL/TEL/WEB	TITORÍA				
	Manuel Varela				varelasanjurjo@edu.xunta.es	luns 18:00-19:00				

2. DESCRIPTOR E COMPETENCIAS	
DESCRITOR:	Educación, pedagogía, didáctica. Elementos e enfoques. Fins e métodos. Os medios educativos. Os diferentes mecanismos de percepción musical. Os principios da educación. Os ámbitos da acción educativa. Os axentes da educación: educando e educador. Novas perspectivas en educación. Acto creador e creativo. Recursos didácticos, medios, materiais e criterios para a súa selección e utilización no aula
COÑECEMENTOS PREVIOS:	Os adquiridos nos anteriores cursos da especialidade.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINA	Composición, Instrumentación, Harmonía/Contrapunto aplicados a composición, Tecnoloxías aplicadas a composición.
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS:	T1, T2, T4, T8, T10, T14
COMPETENCIAS XERAIS:	X5, X8, X10, X13, X14, X19, X25
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS:	EC7, EC10
Ver a lista e descrición de competencias no Decreto 163/2015 do 16 de novembro anexo II	

3. OBXECTIVOS	
DESCRICIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
1. Coñecer os distintos medios didácticos e materiais e ter os criterios necesarios para a súa utilización no aula.	T1,T2,T10,X5,X8,X10,X14,EC7,EC10
2. Coñecer as distintas escolas, tendencias e tratados no ensino da harmonía o análise e a composición.	T2,T14,X14,X19,EC7,EC10
3. Realizar unidades didácticas enfocadas as materias de harmonía, análise e fundamentos de composición.	T1,T8,T14,X8,X10,X13,EC10
4. Investigar e formarse nos distintos campos do ámbito educativo utilizando as distintas ferramentas, prestando especial atención as tecnolóxicas.	T1,T4,T14,X5,X10,X13,X25, EC7

4. CONTIDOS		
TEMAS	DESCRITOR DE SUBTEMAS	SESIÓNS
1. Normativa	1.1. Grao profesional 1.2. Currículo das materias relacionadas coa especialidade. 1.3. Itinerario de composición	2
2. Realización de unidades didácticas	2.1. Harmonía 2.2. Análise 2.3. Fundamentos de composición 2.4. Informática musical	6
3. Preparación e realización do traballo de investigación.	3.1. Principais tendencias e tratados harmónicos. 3.2. O estudo do contrapunto. 3.3. Distintos enfoques no análise. 3.4. O ensino da composición. 3.5. Escolas e procedementos educativos..	6
4. Repaso Contidos anteriores.		2
TOTAL SESIÓNS:		16

5. PLANIFICACIÓN DOCENTE E METODOLOXÍA			
TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Actividades introdutorias	1		1
Exposición maxistral	2		2
Exposición práctico-teórica	2		2
Corrección de exercicios	6		6
Planificación das unidades didácticas	3		3
Realización de unidades didácticas		24	24
Investigación de recursos, escolas e tratados		47	47
Titorías: Individuais De grupo		2	2
Actividades de avaliación: Exposición de traballos Revisión	2	1	2 1
TOTAL HORAS:			90

6. AVALIACIÓN			
FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
6.1. CONVOCATORIA ORDINARIA			
6.1.1 AVALIACIÓN ORDINARIA (CON AVALIACIÓN CONTINUA)			
<i>Entrega de unidades didácticas. Proba sobre o coñecemento da normativa.</i>	O rendemento diario e a calidade do traballo personal será unha ferramenta fundamental, aparte das probas e traballos, na avaliación do alumno.	T1,T2,T4,T8,T10,T14 X5,X8,X10,X13 ,X14,X19,X25 EC7,EC10	50%
<i>Exposición do traballo de investigación</i>	A calidade na elaboración do traballo de investigación, a súa exposición e en especial o uso de distintas fontes.	T1,T2,T4,T8,T10,T14 X5,X8,X10,X13 ,X14,X19,X25 EC7,EC10	50%

6.1.2. AVALIACIÓN ORDINARIA (ADIANTO DE CONVOCATORIA-EXAME DECEMBRO)			
<i>Entrega de unidades didácticas. Proba sobre o coñecemento da normativa.</i>	O rendemento diario e a calidade do traballo personal será unha ferramenta fundamental, aparte das probas e traballos, na avaliación do alumno.	T1,T2,T4,T8,T10,T14 X5,X8,X10,X13,X14,X19,X25 EC7,EC10	50%
<i>Exposición do traballo de investigación</i>	A calidade na elaboración do traballo de investigación, a súa exposición e en especial o uso de distintas fontes.	T1,T2,T4,T8,T10,T14 X5,X8,X10,X13,X14,X19,X25 EC7,EC10	50%
6.1.3. AVALIACIÓN ALTERNATIVA (PERDA AVALIACIÓN CONTINUA) Máis de catro faltas conleva a perda de avaliación continua.			
<i>Entrega de unidades didácticas. Proba sobre o coñecemento da normativa.</i>	O rendemento diario e a calidade do traballo personal será unha ferramenta fundamental, aparte das probas e traballos, na avaliación do alumno.	T1,T2,T4,T8,T10,T14 X5,X8,X10,X13,X14,X19,X25 EC7,EC10	60%
<i>Entrega do traballo de investigación</i>	A calidade na elaboración do traballo de investigación, presentación e en especial o uso de distintas fontes e tratados.	T1,T2,T4,T8,T10,T14 X5,X8,X10,X13,X14,X19,X25 EC7,EC10	40%
6.2. CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA			
<i>Entrega de unidades didácticas. Proba sobre o coñecemento da normativa.</i>	O rendemento diario e a calidade do traballo personal será unha ferramenta fundamental, aparte das probas e traballos, na avaliación do alumno.	T1,T2,T4,T8,T10,T14 X5,X8,X10,X13,X14,X19,X25 EC7,EC10	60%
<i>Entrega do traballo de investigación</i>	A calidade na elaboración do traballo de investigación, presentación e en especial o uso de distintas fontes e tratados.	T1,T2,T4,T8,T10,T14 X5,X8,X10,X13,X14,X19,X25 EC7,EC10	40%
Observacións:			

7. ALUMNADO CON NECESIDADES EDUCATIVAS ESPECIAIS	
DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No presente curso non hai alumnado con NEE	Ningúns

8. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E DOCUMENTOS
1 Referencias básicas. <ul style="list-style-type: none"> • <i>Fundamentos de la composición musical.</i> A. Schönberg / Ed. Real Musical • <i>Historia de la composición musical.</i> Clemens Kühn / Ed. Idea Música • <i>Modelos para estudiantes de composición.</i> A. Shöenberg / Ed. Ricordi • <i>Tratado de la forma musical.</i> Clemens Kühn / Ed. SpanPress • <i>Tratado de Composición musical.</i> Joaquín Turina. Unión Musical Ediciones. • <i>Práctica de la composición a dos voces.</i> Paul Hindemith / Ed. Ricordi • <i>Formas musicales.</i> Joaquín Zamacois.
2. Referencias complementarias. <ul style="list-style-type: none"> • A History of Western Music vol. I e II/W.W. Norton. • <i>Sistemas compositivos temperados en el siglo XX.</i> Teresa Catalán / Ed. Institució Alfons el Magnànim – Impr. Piles • <i>Técnica de mi lenguaje musical.</i> Olivier Messiaen / Ed. Alphonse Leduc

- *Técnicas compositivas del s. XX.* Gotzon Aulestia / Ed. Alpuerto
- *Armonía.* Walter Piston / Idea Books
- *Armonía del siglo XX.* Vincent Persichetti / Ed. Real musical
- *Introducción a la música del s. XX.* Ottó Károlyi / Ed. Alianza Editorial Música
- *La música de Bela Bartók.* Elliott Antokoletz / Idea Books
- *Contrapunto creativo.* Johannes Fornes, Jürgen Wilbrandt

A presente programación inclúe anexos de adaptación ás Instrucións do 31 de xullo de 2020, da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa para o desenvolvemento das ensinanzas de réxime especial para o curso 2020-2021.

A entrega de traballos será preferentemente de forma telemática, en todo caso seguindo as indicacións específicas de cada docente, para minimizar o intercambio de papel no ensino presencial. Os medios telemáticos e os materiais dixitais a empregar (en calquera modalidade de ensino) serán concretados por cada docente, quen os escollerá en función da idoneidade educativa e atendendo á dispoñibilidade real dos mesmos para o alumnado. Preferentemente empregaranse a aula virtual, a plataforma webex, correo electrónico, whatsapp, skype ou similares.

ANEXO I: ENSINO SEMI-PRESENCIAL Será de aplicación no caso de que algún estudante ou o docente non poidan asistir ao centro por atoparse en corentena e deban desenvolver puntualmente a súa actividade lectiva/docente telemáticamente. Nesta situación as competencias, obxectivos, e contidos da disciplina non sufrirán variacións. A planificación docente durante a corentena variará nos seguintes aspectos:• As clases maxistras desenvolveráanse telemáticamente ou serán substituídas por materiais dixitais. • A corrección individual desenvolveráse telemáticamente, ben por escrito ou por videoconferencia. • As actividades monográficas, a asistencia a ensaios e a práctica auditiva serán adiadas, se é posible, ou substituídas por actividades telemáticas. • As actividades de avaliación variarán no sentido recollido de seguido. *Programación de Instrumentación · Departamento de Composición 1* A avaliación non sufrirá variacións agás que a corentena coincida coa data de exame e/ou de realización de probas de aula. Nese caso desenvolveríase telemáticamente a proba ou/e substituíriase (en todo ou en parte) por unha actividade que se entregaría por medios telemáticos.

ANEXO II: ENSINO NON PRESENCIAL Será de aplicación no caso de que as autoridades educativas e/ou sanitarias decreten un novo estado de confinamento ou suspensión da actividade lectiva presencial con carácter xeral. Nesta situación as competencias, obxectivos, e contidos da disciplina non sufrirán variacións. Durante o período de confinamento/suspensión da actividade lectiva presencial sería de aplicación o recollido no anexo I para os períodos de corentena agás ao respecto das actividades monográficas, a asistencia a ensaios e a práctica auditiva que serán substituídas por actividades telemáticas equivalentes aos afectos de acadar as competencias e obxectivos da disciplina e que poden ser adaptadas ás necesidades educativas individuais de cada estudante.

ANEXO I

Actividade lectiva semi-presencial

A actividade lectiva semi-presencial producirase no caso de que as autoridades sanitarias e educativas impoñan o réxime de corentena a un ou varios alumnos dun grupo, ao grupo completo ou ao profesor ao longo do presente curso. Neste caso, o profesorado desenrolará a actividade docente utilizando os medios telemáticos que fosen necesarios para tal fin, como por exemplo, aplicacións de carácter gratuito (Skype, Zoom, etc) o uso do correo electrónico ou os servizos de

mensaxería instantánea como Whatsapp. O profesorado identificará os posibles casos de “desconexión dixital” por parte do alumnado para tentar de establecer cos responsabeis educativos un sistema de comunicación alternativo que minimize a fenda dixital.

Cara a avaliación, tanto os contidos como os traballos realizados polo alumnado en réxime de corentena, so serán tidos en conta para una mellora o alza da cualificación final do cuadrimestre. De coincidir o confinamento coas avaliacións, non se realizarán exames presenciais e istos serán substituídos pola entrega de traballos e/ou, nos casos que sexa posible, coa realización do exame de forma telemática.

ANEXO II

Actividade lectiva non presencial

No caso de que as autoridades decretasen unha suspensión xeral das actividades lectivas o profesorado desenvolverá a actividade docente utilizando os medios telemáticos que fosen necesarios para tal fin, como por exemplo, aplicacións de carácter gratuito (Skype, Zoom, etc) o uso do correo electrónico ou os servizos de mensaxería instantánea como Whatsapp. O profesorado identificará os posibles casos de “desconexión dixital” por parte do alumnado para tentar de establecer cos responsabeis educativos un sistema de comunicación alternativo que minimize a fenda dixital.

Cara a avaliación, tanto os contidos como os traballos realizados polo alumnado neste período de confinamento, so serán tidos en conta para una mellora o alza da cualificación final do cuadrimestre. De coincidir o confinamento coas avaliacións, non se realizarán exames presenciais e istos serán substituídos pola entrega de traballos e/ou, nos casos que sexa posible, coa realización do exame de forma telemática.